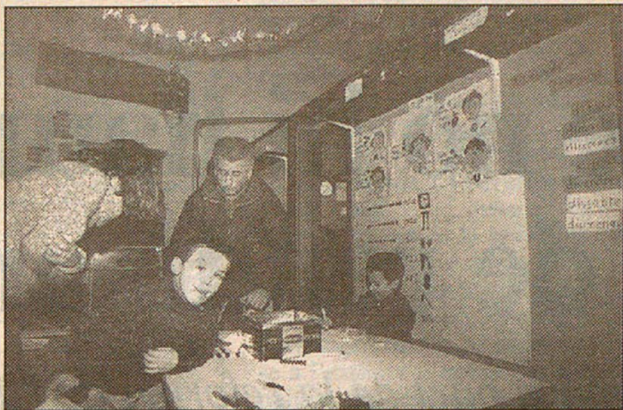

ACTUALITATS

OPINIÓ

DdB

Aspecte d'una escola catalana a Perpinyà

França i l'escola La Bressola

Josep M. Figueres *

La Bressola, com Arrels, són Lunes humils escoles que lluiten en aquestes dècades de materialisme, competitivitat, etc. contra pràcticament tot. Tenen la particularitat que són les úniques que fan l'ensenyament en llengua catalana a les germanes comarques de la Catalunya Nord, del Rosselló. El Nadal passat un professor que ensenya en català en un mar de francès va fer vaga de fam com a forma de dir prou des d'una posició individual, ja que no trobava mecanismes per exposar la queixa. Una reclamació que no és estrictament personal, sinó representativa de la voluntat d'un sector de població de Perpinyà, de Nils, de tants i tants pobles on torna, minsament, simbòlicament, la necessitat que els fills aprenguin la llengua dels avis.

La Bressola és una escola gairebé màgica. Imaginem per un segon, i no cal llegir mossèn Sanabre, en la seva obra sobre la resistència del Rosselló a incorporar-se a França, unes petites contrades que han viscut una immigració massiva tant dels francesos d'Algèria que s'han establert a la Catalunya Nord per raons de clima i altres motius, com dels jubilats de tot França que s'hi instal·len pel sol i la platja, la pau i la tranquil·litat. Afegim-hi l'emigració de la joventut autòctona que cerca nous horitzons laborals, educatius... fugint de la crisi agrària, d'una societat comarcalista. Acompanyem-ho d'uns condicionats ben potents pel que fa referència a l'ensenyament, en francès. I arrodonim-ho amb una legislació que estipula una sola llengua, l'oficial, com a única. Per reblar el clau, la qualitat del pensament, la ciència, la cultura, etc. francesa és veritablement interessant i potent. Lògicament l'aprenentatge és fàcil i útil. Aleshores la llengua pròpia resta una mica com a mitjans del segle passat al Principat, per la llar de foc, per la canço i la poesia i para de comptar.

Només és la voluntat d'un

grup de resistents que s'oposen a un procés general d'homogeneïtzació, i talment com Catalunya ha de ser modèlica en el respecte dels drets de la comunitat aranesa, França, que no ha de ser pas intolerant, té ara una oportunitat daurada de fer efectius els principis de fraternitat, igualtat i llibertat amb els seus ciutadans que expressen una justa reivindicació a La Bressola. Quan veiem els esforços que fa França davant la reculada que té la seva llengua davant l'anglès, no podem entendre com, pels mateixos esquemes, no respecta la llengua catalana a les comarques pirinenques. Caldria que veiés amb simpatia i amb demostracions evidents d'ajuda, com assumir íntegrament els costos d'aquestes escoles, el fet d'introduir la llengua catalana en l'ensenyament tant de la mateixa llengua com de les altres matèries. No hi ha dubte que si fos així el Principat veuria amb més bons ulls la potència cultural que és França ja que seria una forma d'estrenger lligams entre països, cultures, comunitats veïnes que han de predicar amb fets aquesta nova situació que els europeus construïm.

París no ha de témer reivindicacions territorials sobre el Pacte del Pirineus del 1959. Ha plogut molt i els catalans volem accions concretes i no principis sagrats intocables. Som bàsicament realistes i alhora flexibles. Per aquesta raó Gibraltar és una ferida oberta al cor d'Espanya i la Catalunya Nord té unes altres connotacions a Catalunya. Si França ajuda la llengua catalana en el territori sota la seva administració no farà trontollar cap equilibri geopolític ni farà tampoc trontollar cap fonament del seu Estat.

Serà simplement una mesura de raó i justícia. Oferir una engruna dels seus principis constitucionals bàsics a uns ciutadans que malden per la conservació d'alguna arrel d'identitat. ■

*Josep M. Figueres és Historiador i professor a la UAB